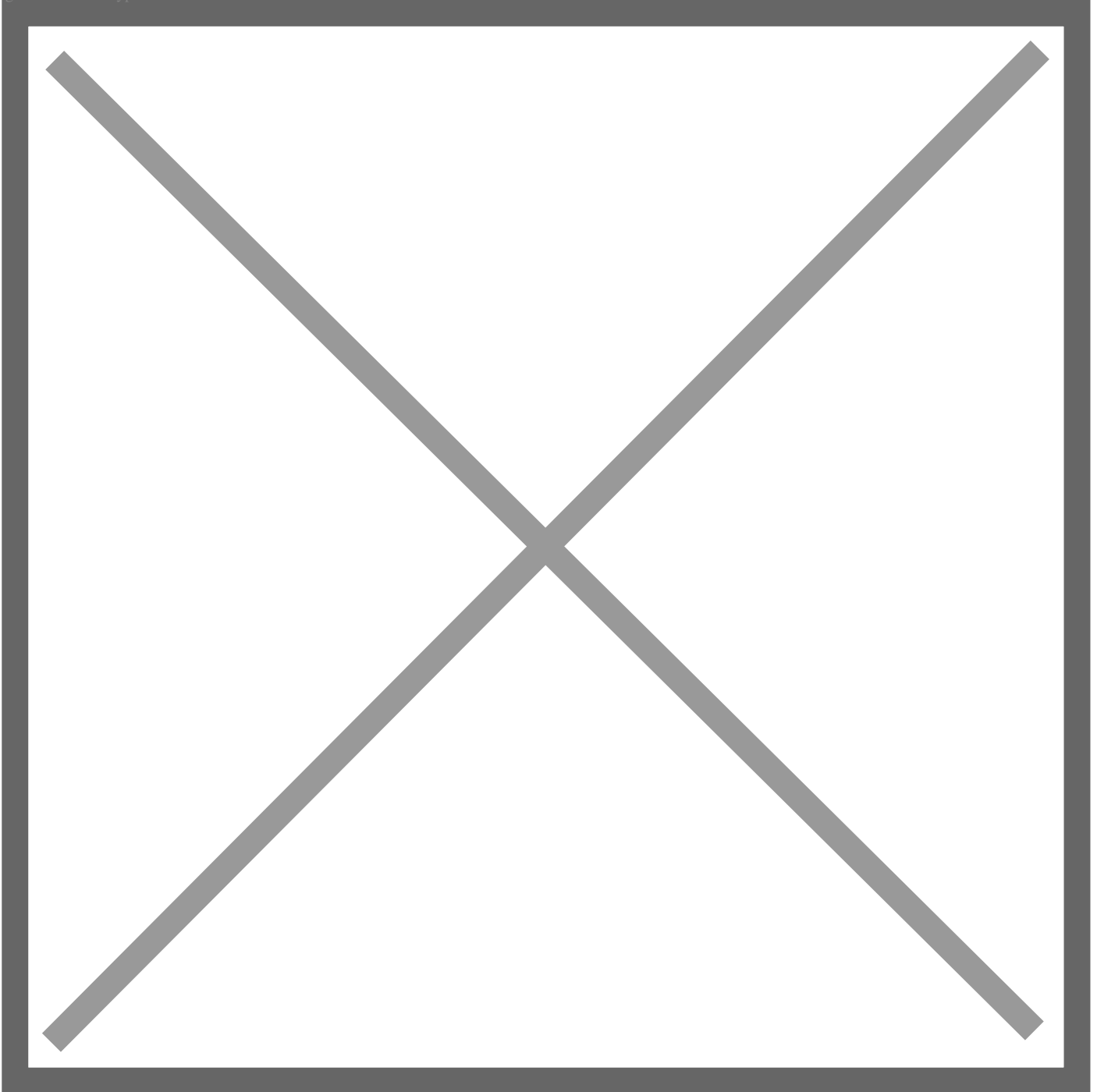

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

9 belangrijke inzichten over cultuursensitieve zorg

Image not found or type unknown

Aandacht voor cultuursensitieve zorg vraagt om eigenaarschap, bewustwording en om een visie en beleid van jouw organisatie. En: cultuursensitieve zorg heeft raakvlakken met persoonsgerichte zorg en het creëren van een veilige werkomgeving. Het zijn een paar inzichten uit ons kennisdossier cultuursensitieve zorg. Cultuursensitief werken heb je helaas niet binnen een week geregeld als organisatie. Maar één ding is zeker. Voor aantrekkelijk werkgeverschap en voor de verpleegzorg van de toekomst, kunnen we er eigenlijk niet meer om heen. We zetten de belangrijkste inzichten voor je op een rij.

Wat is cultuursensitieve zorg?

Bij cultuursensitieve zorg zijn medewerkers zich bewust van wat de ander belangrijk vindt en nodig heeft. Ook al verschilt hun manier van denken en doen, of hoe zij in het leven staan. Het gaat hierbij om culturele, sociale en leefstijlverschillen. Die ander kan een cliënt zijn, maar ook een collega, mantelzorger of vrijwilliger. Cultuursensitief werken klinkt logisch en vanzelfsprekend, maar heb je niet zomaar voor elkaar. De volgende inzichten helpen je scherp blijven op wat er allemaal bij komt kijken:

Inzicht 1: Cultuursensitief werken helpt cliënten én professionals

In de Kamerbrief 'Beleidsnota Cultuursensitieve Zorg', van december 2022, staat dat er de komende jaren extra aandacht nodig zal zijn voor culturele kenmerken van cliënten, omdat een groeiend aantal mensen met een migratieachtergrond zorg nodig heeft. Naast dat het belang toeneemt, is het ook onderdeel van kwalitatieve zorg. Zo is het belangrijk dat alle cliënten zichzelf herkennen als persoon in de aangeboden zorg, zich begrepen voelen en ervaren dat er rekening wordt gehouden met hun achtergrond.

Daarnaast is het voor 'aantrekkelijk werkgeverschap' van belang dat werknemers met diverse achtergronden ervaren dat zij zichzelf kunnen zijn. Hierbij is het nodig dat werkgevers rekening houden met hun verschillende achtergronden. Bijvoorbeeld door niet alleen een kerstkaart te sturen, maar ook oog te hebben voor andere feestdagen.

- Naar de [Kamerbrief 'Beleidsnota Cultuursensitieve Zorg'](#)

Inzicht 2: Steeds meer belangstelling voor cultuursensitief werken

Uit een poll uit 2021 weten we dat professionals uit de verpleeghuiszorg cultuursensitief werken belangrijk vinden. De deelnemers gaven aan dat zorgorganisaties een afspiegeling moeten zijn van de maatschappij, zodat ze ook beter herkenbaar zijn en aansluiten bij hun cliënten. Als tweede reden noemden zij gelijkheid en aantrekkelijk werkgeverschap. Toch is er nog veel werk te doen. 60 procent noemde toen namelijk dat er binnen hun organisatie nog te weinig aandacht is voor cultuursensitief werken.

- Lees het hele artikel: [‘Cultuursensitief werken vraagt bewustzijn en begrip’](#)

Inzicht 3: Cultuursensitief werken is anders dan cultuurspecifiek werken

Bij cultuursensitief werken houd je alleen rekening met cultuursensitieve kenmerken van mensen. Bij cultuurspecifiek werken bied je bewust een gehele culturele ervaring. Cliënten kiezen dan speciaal voor een organisatie omdat ze het prettig vinden om die specifieke culturele ervaring mee te krijgen.

- Wil je meer weten over cultuurspecifiek werken? Lees dan eens het artikel [‘Cultuurspecifieke zorg bij Raffy: de geuren en kleuren van vroeger’](#).

Inzicht 4: Cultuursensitief werken gaat niet vanzelf

Zo staat er in de publicatie ‘Kleurrijke zorgverleners’ van kennisorganisatie Vilans dat dit onderwerp echt vraagt om een langdurige investering van een organisatie. Het helpt in ieder geval als een organisatie een visie uitdraagt over cultuursensitief omgaan met elkaar en dit omzet naar beleid. Daarnaast is het belangrijk dat professionals het ‘waarom’ snappen van aandacht voor cultuursensitief werken.

- Naar de [publicatie ‘Kleurrijke zorgverleners’](#)

Inzicht 5: Cultuursensitief werken vraagt 3 belangrijke dingen van professionals

Bij cultuursensitieve zorg is het belangrijk om iemand niet te beperken tot een cultuur, maar tegelijkertijd de cultuur ook niet te vergeten. Hiervoor is het belangrijk dat professionals open in gesprek gaan met de ander en neutrale vragen stellen. Bijvoorbeeld bij de kennismaking: ‘Kunt u iets vertellen over de gewoontes binnen uw religie of cultuur die belangrijk voor u zijn?’ Daarnaast is het handig dat zij verschillende gebruiken en gewoontes kennen. En tot slot dat zij ingrijpen bij discriminatie en pesten. Bijvoorbeeld door dit aan te kaarten bij een leidinggevende.

- Meer weten? Deze 3 vereisten staan toegelicht met hulpmiddelen op de pagina [‘Omgaan met diversiteit’](#) op Zorg voor Beter.

Inzicht 6: Inclusie moet altijd het einddoel zijn

Bij cultuursensitief werken heb je aandacht voor diversiteit: de verschillende achtergronden van mensen. Toch is het niet voldoende dat er mensen met verschillende achtergronden bij een organisatie werken. Het betekent namelijk nog niet dat die verschillen ook geaccepteerd worden en dat iedereen het gevoel heeft zichzelf te

kunnen zijn. Wanneer hier wél sprake van is, noemen we dat inclusie. Wanneer er geen inclusie is, bestaat het gevaar op steeds verder gaande fragmentatie in een diverse organisatie. Hoe dat werkt? Dat vind je heel mooi uitgelegd in de video 'Inclusie, voorbij wij-zij denken':

Inzicht 7: Veiligheid is randvoorwaarde voor inclusieve werkomgeving

Als organisatie kun je een werkomgeving inclusiever make, door te investeren in een veilige werkcultuur. Dit kun je doen door het organiseren van informele ontmoetingen tussen collega's en aandacht te hebben voor gemeenschappelijkheden. Daarnaast is het belangrijk om mogelijkheden te creëren zodat professionals invloed kunnen uitoefenen.

- Lees het hele artikel: ['Cultuursensitief werken vraagt bewustzijn en begrip'](#)

Inzicht 8: Borg de aandacht voor cultuursensitief werken

Aandacht voor cultuursensitief werken gaat niet vanzelf. Bij zorgorganisatie Aafje richtten ze daarom een denktank cultuursensitief werken op. Omdat er raakvlakken zijn met persoonsgerichte zorg, werd deze denktank onderdeel van hun regiegroep persoonsgerichte zorg.

Aan de denktank kunnen medewerkers vragen stellen. Daarnaast maakte de denktank een Wereldboekje voor meer inzichten in verschillende culturen. Ook richtten zij een medewerkerspool op met medewerkers met diverse achtergronden. Zodat een nieuwe bewoner door de medewerker verwelkomd kan worden door een medewerker met een vergelijkbare achtergrond. Hun tips? Zorg dat de raad van bestuur het belang van cultuursensitief werken ziet. En maak medewerkers bewust door het delen van voorbeelden in hoe goed met andere culturen om te gaan.

- Lees het hele artikel: ['Ramadan, Jon Kipoer en Keti Koti: hoe geef je aandacht aan verschillende culturen?'](#)

Inzicht 9: Maak vooral gebruik van hulpmiddelen die al bestaan

Zo vind je in de Leidraad Cultuurspecifieke Zorg van het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) een overzicht van verschillende culturele gebruiken bij dagelijkse handelingen in de zorg. Bijvoorbeeld bij wassen, aankleding, eten en religie. Ook staan er cliëntprofielen in. Die kunnen professionals gebruiken om zicht te krijgen op iemands achtergrond. De vragen houden rekening met gebruiken die in een andere cultuur anders kunnen zijn.

- [Download de Leidraad Cultuurspecifieke Zorg \(pdf\)](#)

Meer weten

- Bekijk ons [kennisdossier cultuursensitieve zorg](#)

- [Bekijk alle artikelen over het onderwerp cultuursensitieve zorg](#)
-

tags:

[Cultuursensitieve zorg](#) (18)